

CENA KURJERA:

Warunki prenumeraty Kurjera Warszawskiego (wraz z codziennym bezpłatnym wydaniem porannym) podane są w nagłówku numeru wieczornego.

Oddzielna przedpłata na jedno tylko wydanie Kurjera Warszawskiego przyjmowaną być nie może.

Numer pojedynczy wieczorny kop. 5, poranny w dni powszednie kop. 3, poranny w niedziele i święta kop. 5.

Dziś: Aniceta Papieża Męcz.
Niedziela: Apoloniusza M.
Pon.: Hermogenesa M.
Wtorek: Sulpicjusza M.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę i na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZEŚCZDZIESIĄTY SZÓSTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-iej rano do 8-iej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-iej rano do 1-iej w południe.

Wschód słońca o godzinie	5 minut 1.	Wschód księżyca o godzinie	5 minut 40 w.
Zachód	6 " 59.	Zachód	4 " 47 r.
Długość dnia godzin	13 " 58.	Wysokość wody na Wiśle stóp	6 cali 0.
Przybyło	6 " 20.	Dziś o godzinie 4-iej rano ciepła	10° R.

CENA OGŁOSZEŃ:

Reklamy: za jeden wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologia: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne: niaw numerach porannych, jatkami niedzielnych i świątecznych, zamieszczane nie będą.

Ogłoszenia do Kurjera przyjmują także Biuro Ogłoszeń Rajchmana i Frenclera, ulica Senatorska nr 18.

Środa: Anzelma Biskupa D. K.
Czwartek: Wielki. Sotera i Kaja MM
Piątek: Wielki. Wojciecha B. M.
Sobota: Wielki. Jerzego i Fidelisa.

Redakcja, administracja i drukarnia na placu Teatralnym nr 9.—Telefonu nr 126.

KALENDARZ.

Imiona słowiańskie: Dziś Krasislawa; jutro Gościława.

Nabożeństwa: W kościele św. Anny na Krak.-Przedm. o godz. 9-iej zrana wotywa arcybactwa Serca N. Marji Panny; w kościele Opieki św. Józefa na Krak.-Przedm. nabożeństwo pasyjne.

Zgromadzenia: Ogólne zebranie uczestników kasy pomocniczej adwokatów przysięgłych w Warszawie. (Gmach izby sądowej—godz. 1 z południa.)—Zwyczajne ogólne zebranie członków stowarzyszenia subjektów handlowych wyznania mojżeszowego. (Lokal stowarzyszenia, Długa 40—godz. 8 wieczorem.)—Półroczna sesja zgromadzenia kotlarzy. (Mieszkanie starszego, Leszno 59—godz. 6 po poł.)

Odczyty: Dla członków Towarzystwa ogrodniczego i osób przez nich wprowadzonych druga pogadanka dra Szokałskiego „O ziemniakach”. (Lokal Towarzystwa, Chmielna 14—godz. 7 wiecz.)

Koncerta: Koncert panny Madge Wickham. (Sale readowe—godz. 8 wiecz.)

Widowiska: Dla członków Towarzystwa wioślarskiego i osób przez nich wprowadzonych przedstawienie amatorskie: „Tatusz pozwolił” i „Zawierucha”. (Lokal zimowy Towarzystwa, Miodowa—godz. 8 wiecz.)

Teatry: Wielki: dziś „Lohengrin”; jutro „Straszny dwór”;—Roz ma itości: dziś „Romans paryski”; jutro „Romans paryski”;—Mały: dziś „Nanon”; jutro „Nanon”. (Godz. 7 1/2 wiecz.)

Ogród zoologiczny: ulica Bagatela. Otwarty codziennie od godziny 10-iej rano do wieczora.

Z pruskiej izby panów.

Wczorajsze posiedzenie pruskiej izby panów poświęcone było kampanji antypolskiej.

Dla pośpiechu referenci komisji dr. Miquel, von Pfuel i hr. Enlenburg ustnie zdawali sprawę z trzech przedłożeń rządowych, mających na celu wynarodowienie W. Ks. Poznańskiego i Prus Zachodnich.

Przeciw pierwszemu z projektów, traktującemu o

kolonizacji ziem polskich, przemówił członek izby panów p. Józef Kościelski, a odpowiedział mu niewłócznie ks. Bismark.

Podajemy streszczenia obu tych przemówień.

P. Kościelski podniósł przedewszystkiem trudność, jaka się okaże, znalezienia kolonistów niemieckich. Mówca dziwi się, jak wobec tej trudności, którą nawet przyznaje sprawozdawca komisji dr. Miquel, można było tak lekkomyślnie wystąpić z projektem. Spodziewają się, że ludność wędrująca do Ameryki, pozostanie w kraju i zwróci się na wschodnie kresy królestwa. Z tych jednak zamorskich emigrantów zamożni nie przyjdą do nas, nędzarze zaś nie potrafią stanąć na wyżynie zadania, które im zakreślił kanclerz. Zapewne nie zwrócą się na Wschód jednostki dzielne i pracowite, lecz szumowiny społeczeństwa, które doznają w rodzinnych stronach rozbitcia.

Ubóstwo lub zgnilizna, albo zgnilizna i ubóstwo—oto będzie materiał kolonizacyjny. Zaiste, przyszli koloniści nie poniosą na wschodzie chwały imienia niemieckiego. Po upływie pewnego czasu rząd się przekona, iż prawem dzisiejszym stworzył sobie największą trudność i niewygodę. Zagnieździ on demokrację socjalną na gruncie, który jej nie znał dotąd. Koloniści bowiem będą szerzyć idee socjalno-demokratyczne, które padną na dobrze uprawną glebę, bo z ludności pozbawionej ziemi, pozostanie proletarijat.

Tak to projekt rządowy jest nielogicznym, sprzecznym ze sobą samym w motywach i jeżeli mówię przeciw niemu, to występuję w interesie dobra całej monarchji. Prawo zwracać się ma przeciw polskiej szlachcie, nie zaś przeciw polskiemu wieśniakowi. Od szlachcica kupuje się majątek za dobre pieniądze; jest za agitacje ukarany... Ale ten szlachcic może żyć dalej na miejscu, albo też zakupić ziemię w sąsiedniej prowincji i ztamtąd agitować dalej. Majątek zaś jego ulega parcelacji. Rząd mówi do polskiego wieśniaka: Jesteś porządnym człowiekiem, ale nie mogę ci nic poradzić; musisz iść precz, bo sprowadzam na twoje miejsce kolonistów niemieckich. Dlaczego?—zapytuje wieśniak polski. Dlatego, odpowiada rząd, że chcąc ukarać polskiego szlachcica, wykupiłem jego majątek. Gdzież tu zdro-

wa logika? Tą jednak drogą 30,000 rodzin wieśniaczych będzie wtrąconych w nędzę, jakkolwiek rząd broni włościanina polskiego i przysięga, że mu nie chce wyrządzić szkody. W takim razie wolę już należeć do „ukaranych”.

Największą korzyść z prawa odniosą polacy. Bądź to w nas poczucie dumy, że najpotężniejszy mąż stanu w XIX-ym wieku używa dla zdławienia nas środków tak gwałtownych. Mimo tego nie sądzę, aby zdołał nas wyplenić. Przed tysiącem lat udawały się takie rzeczy, dzisiaj nie... Dzisiaj walce eksterminacyjnej brakuje najsilniejszego sprzymierzeńca: siły brutalnej. A i ofiary tej walki są innego gatunku dziś, niż przed lat tysiącem. Rolę miecza obejmuje pieniądz; ale i on minie się z przeznaczeniem.

Nie lekceważymy potęgi tego, który nam walkę wydał. I owszem, ubolewamy nad tem najbardziej, że wystąpił przeciw nam wielki statysta, który kieruje losami Europy, on właśnie, na którego liczyliśmy. Nie tracimy wszakże i teraz nadziei w nim pokładanej. Kto wie, jaki zwrot jeszcze nastąpić może w rozwoju wypadków!

To wszakże oświadczyć mogę już dzisiaj, że pomimo obecnych projektów, gdyby nastąpiło zawiązanie, znajdują się polacy po stronie, do której zbliżeni są tysiącletnim rozwojem cywilizacji.

Nakoniec nie chcę was prosić, abyście odrzucili projektowane prawo; tego uczynić nie możecie. W każdym razie pozwólcie mi wyrazić zdziwienie, iż zanim wniesiono ten projekt, nie wyczerpano wszelkich środków porozumienia się z polakami. To dowodzi, iż rząd porozumienia się z polską ludnością w Prusiech nie chce.

Ks. Bismark: Pragnę odpowiedzieć krótkimi słowy na wywody szanownego mówcy. Nazwał on projekt zaczepnym, przeznaczonym do wyplenienia polskiej narodowości. Sądzę, że nie śledził on z należytą uwagą przebiegu rozpraw w izbie deputowanych; inaczej nie zapoznałby fakt, że projekta nasze są natury czysto obronnej. Nie pragniemy wyplenić żywiołu polskiego; chodzi nam tylko o obronę niemieckości przed siłą, która dąży do jej wyplenienia.

myśli, bo wie, że cała czynność kaznodziei jest ograniczona poręczami ambony: ale nie znosi go u sąsiada, bo sąsiad nosi szablę u boku, ma głos na sejmiku, ma go częstokroć na sejmie, mógłby przeto wywołać gwałtowne przewroty, których ona dopuścić nie chce, bo jej tak dobrze. Cóż tedy zrobić z takim sąsiadem? Przekonać go trudno, uspokoić nie można więc go okrzykiem warchołem, albo też i szalonym.

Ale taki rozum, daleko przewidujący, jest w sprawach prywatnych nieoceniony, bo przewidziawszy zawczasu niebezpieczeństwo, może mu zaraz zapobiedz i nikt mu w tem nie przeszkodzi. Prócz tego, człowiek istotnie rozumny, nie jest nigdy ani wahającym się, ani miękkim, bo rozum prawdziwy sam jest energią.

Toż i Borowski, jak tylko spostrzegł, że Abraham ma takie bałamutne pojęcia o prawdziwym rycerstwie, a do tego jeszcze i w Boga nie wierzy, przewidział zaraz, jakie niebezpieczeństwa stąd zagrażają jego rodzinie—a wtedy już wcale niedługo zastanawiał się nad tem, jak sobie postąpić powinien. Zresztą w Polsce ówczesnej ludzi połowicznych nie było: zły, albo dobry, cały był z jednej sztuki i każdy miał szpik w kościach i ciepłą krew w żyłach.

Borowski, po wyjeździe Abrahama, całą noc nie spał i kazał swoje rzeczy pakować—a nazajutrz rano z całym pakunkiem do Zahoczewia przyjechał. Pani Borowska i Krzysia, obaczywszy go zajeżdżającego z ładownymi wozami, niezmiernie się zdziwiły. Cóż to takiego się stało? Czy broń Boże! nie pożar, albo jakie inne nieszczęście?

— Nic się nie stało—odpowiedział Borowski—tyl-

koście tu takiego kawalera w dom wpuścili, który mi się nie podoba.

Na to Krzysia zbladła jak ściana i pani Borowska się także mocno zmieszala, jednak oprzytomniawszy, starała się usprawiedliwić, mówiąc:

— Nie widziałam w tem nic niebezpiecznego. Gość to jak inny, do tego brat Rafała, nie miałam żadnego powodu drzwi przed nim zamykać. Zresztą mieszkał czas jakiś u ciebie, więc mi się zdało, że nie mogło to być twojej woli przeciwne, jeżeli i tutaj czasem zajadzie.

— Toż ja jejmości nie czynię za to wyrzutów—rzekł na to Borowski—bom też i ja sam się na nim zrazu nie poznał.

Pani Borowska chciała wiedzieć, co tam w nim odkrył; ale Borowski milczał, powiedział tylko te słowa:

— Znam ja się na ludziach. Niemal już takich samych widziałem. Niech mu tam Pan Bóg da szczęście gdzieindziej, ale nam go nie trzeba. Musimy jeszcze się mieć na baczności, bo od takich ludzi wszystkiego się trzeba obawiać.

Na tem urwał rozmowę—a natomiast zaraz posłał po Hołubowskiego.

Hołubowski się wymknął cichaczem i w małą gozdzinkę przyjechał. Borowski zamknął się z nim w izbie osobnej i długo się tam naradzał. Hołubowski mu wszystko powiedział, co wiedział, dodawszy rzecz o planie, ułożonej z Dymem, względem wykupu Rafała. Borowski, wysłuchawszy go, rzecze:

— Nie potrzeba pożyczać pieniędzy od Orznan. Ja dam całe dwanaście tysięcy talarów. Jenó Dym mu-

67)
ABRAHAM KITAJ.
POWIEŚĆ
Z CZASÓW KRÓLA JANA
przez
Zygmunta Kaczkowskiego.

(Dalszy ciąg.)

Tymczasem we Mchawie i w Zahoczewiu całkiem niespodziewane porobiły się awantury.

Ze Borowski był człowiekiem rozumnym, chociaż go szlachta ogłosiła warjatem, o tem nikt nie mógł wątpić, kto go znał z bliska, a sądził bezstronnie; ale nie każdy to spostrzegł, bo i nie każdego było stać na to, że jego rozum tylko dlatego wstrętnym był szlachcie, iż był za nadto przewidującym.

Rozum taki w rzeczach publicznych bywa nawet istotnie wadą, zwłaszcza, jeżeli nie umie się koniecznymi względami miarkować, bo przewidując dalekie skutki wadliwych urządzeń i chcąc im natychmiast zapobiedz, tworzy takie projekty, które są wprawdzie mądre, ale do których przeprowadzenia, jeśli rewolucji zrobić nie można, potrzeba wielu pokoleń.

Rozum taki zniesie szlachta u kaznodziei, bo mu przyznaje prawo choćby najsurowszego karcenia wad ludzkich i przepowiadania najsurowszych kar Bożych—a wysłuchawszy kazania, dalej o tem nie

Faktem jest, że wyplenianie to nie odbywa się ogniem i mieczem, jak w epoce wendów, ale środkami łagodnymi: szkołą, służbą bożą, nauką religii i przewagą stanowiska społecznego. Faktem jest dalej, że od chwili usunięcia systemu flotwellońskiego narodowość polska rozprzestrzeniła się powoli, stopniowo, ale bez przerwy. I dlatego przedmowa mój nie miała słuszności, malując nam w ponurych kolorach smutny los polskiego robotnika przy roli po wykupie dóbr z rąk szlacheckich. Nie mamy do zbytku sił roboczych, zwłaszcza na roli; dowodzi tego napływ ludności rolniczej z prowincyj rosyjskich. Robotnicy polskiej narodowości znajdują dostateczne zajęcie w dobrach wykupionych od szlachty polskiej.

W ogóle rząd nie ma bynajmniej na oku zagłady polskiego żywiołu: chodzi mu tylko o to, aby miejscowi Niemcy nie byli nadal podobnie, jak przez ubiegłych trzydzieści lat pokoju, przy pomocy konstytucyjnych wolności, coraz dalej na zachód wypierani. Zabrałem głos na to, ażeby stwierdzić, iż rządowi nie chodzi o nie więcej, jak tylko o położenie tamy dziełu polszenia ludu przez sojusz miejscowej szlachty z duchowieństwem. Pragniemy wznieść wał strzegący ludność niemiecką przez pomnożenie jej szeregow w prowincjach polskich i zapobiedz w ten sposób gorszącemu (*scandalösen*) zjawisku, iż całe gminy, złożone z rdzennie niemieckich (*urdeutsch*) nazwisk, wysyłają zbiorowe petycje do rządu, w których twierdzą, że słowa po niemiecku nie rozumieją. Ci ludzie utrzymują, że nie są Niemcami, że nie rozumieją po niemiecku, a jednak przodkowie ich odepchnęliby od siebie z oburzeniem zarzut, że nie są Niemcami. Powtarzam więc raz jeszcze: nie jest naszym zamiarem wyplenianie żywiołu polski; o tem nie ma wcale mowy, bronimy tylko Niemców.

Przeciw projektom przemawiali, oprócz p. Kościelskiego, ze strony polskiej jeszcze hr. Kwilecki i ks. Radziwiłł. Nie potrzebujemy dodawać, że wszystkie trzy projekta przyjęto bez zmiany, wedle tekstu uchwalonego przez izbę deputowanych.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

= Wywóz okowity polskiej na rynki zagraniczne a mianowicie do Hamburga spadł do minimum z przyczyny niskich cen, jakie na produkt nasz tam ofiarują, nieopłacających kosztów wyrobu.

= W Sławinku, pod Lublinem, sezon leczniczy rozpocznie się dnia 20-go maja i trwać będzie do dnia 20-go września.

= Na ulicy Hrubieszowskiej, za wolską rogatką, w krótkim czasie założoną ma być nowa fabryka asfaltowa, której założycielem jest jeden z tutejszych specjalistów.

= Komitet zajmujący się organizacją kwesty wielkotygodniowej po kościołach, prosi instytucje formujące osobne listy kwestarek, oraz damy mające zamiar uczestniczyć w kwestie, aby o tem zechciały zawiadomić komitet, którego biuro mieści się przy ulicy Świętokrzyskiej pod nrem 25.

= W tych dniach przejeżdżać będzie z Rzymu do Petersburga przez Warszawę znakomity przyrodnik John Mayall, mikroskopista angielski. Celem po-

si mi za to zareczyć, że pieniądze te nie przepadną— a jeśli przepadną, to kahał mi je powróci. Jedź waść zaraz do Balogrodu i przysyłaj mi Dyma.

Hołubowski pobiegł czempredzej do Balogrodu— a w jaką godzinę potem sam Dym do Zahoczewia przyjechał.

Borowski tak samo zamknął się z Dymem, trzymał go długo u siebie, ale przed wieczorem odprawił go i wrócił do kobiet, rozkazawszy tylko, ażeby stróże się uzbili, ażeby bramę zamknęli i nie wpuszczali nikogo— a jeśli by kto przyjechał, aby go opowiedzieli.

O zmroku dano wieczerzę. Borowski przy wieczerzy mówił wiele, bo już się był rozruszał i widać było po nim, że całe odżył; ale nie dotykał żadnej z tych rzeczy, których obiedwie kobiety były tak bardzo ciekawe, tylko się wypytywał o kasztelana, o Nikodema, o pana Bala i inną szlachtę, która była poszła na wojnę.

Wtem trębacze uderzyli na larum na bramie, obiedwie kobiety zbladły, nie wiedząc, co by to miało znaczyć, ale milezały.

Borowski posłał sługę, aby się dowiedział, kto tam przyjechał. Sługa wrócił i powiedział, że jacyś konni chcieli zajeżdżać do zamku, ale nie chcieli się opowiedzieć i odjechali.

Obiedwie kobiety spojrzwały po sobie, ale żadna z nich się nie odezwała. Borowski mówił dalej o wojnie, aż do końca wieczerzy. Po wieczerzy zaś pocałował córkę w czoło i rzekł:

— Wisiało nad tobą, wielkie niebezpieczeństwo,

dróży jest obeznanie się z postępem nauki na miejscu i rozejrzenie się w pomocach naukowych.

= Z teatru i muzyki.

* Panna Madge Wickham koncertuje dziś wieczorem w salach reutowych.

Współdział w koncercie tym przyjmują panie: Czakońska i Dowiakowska.

* Dawno niegrany dramat w trzech aktach Dumasa „Księżna Jerzowa”, ukaże się w poniedziałek w teatrze Rozmaitości.

Tegoż wieczora powtórzoną będzie świeżo wznowiona komedia w jednym akcie Chęcińskiego „Cicha woda brzegi rwie”.

= Kolonje letnie.

Dr. Gustaw Fritsche ogłosił sprawozdanie z czwartego już roku istnienia kolonji letnich czyli wakacyjnych.

Sprawozdanie to jest pożądanem i pocieszającym świadectwem ciągłego, acz powolnego rozwijania się młodocianej instytucji, w r. z. bowiem zebrano więcej pieniędzy i wysłano na wieś więcej dzieci niż w latach poprzednich, a mimo to koszta utrzymania każdego dziecka okazały się znacznie mniejsze.

Z ofiar na kolonje składanych wpłynęło rs. 3305 kop. 84, z teatru amatorskiego rs. 121 k. 80, ze sprzedaży kwiatów na wystawie przemysłowej i ogrodniczej rs. 214 k. 27, co łącznie z remanentem z roku poprzedniego czyni rs. 3812 k. 69.

W poprzednich trzech latach ofiary wzrastały ciągle, wynosiły bowiem rs. 1536, 2017 i 2577, do cyfry jednak w r. z. osiągniętej nigdy nie doszły.

Do dochodów dodać należy znaczne ofiary w naturze, tj. w tkaninach na odzież i bieliznę, naczyń kuchennych itp.

Środki te pozwoliły na wysłanie na kolonje 204 dzieci, gdy w latach poprzednich wysyłano 52, 84 i 136.

Działka ta spędzała czas wakacyjny w Ciekusynie pod Nasielskiem, w Jadowie pod st. Łochowem, w Żelechowie w bliskości st. Sobolewa, w Janowie pod Nowomińskiem i w Kazimierzu nad Wisłą.

Ogół wydatków wyniósł rs. 3592 k. 78.

Koszta utrzymania dzieci w różnych kolonjach nie były równe, gdyż w Janowie pani Wanda Trzetrzezińska, a w Jadowie pani Watson, przy pomocy Zdzisława hr. Zamoyskiego, ofiarnością swoją i troskliwością wiele się do umniejszenia ich przyczyniły.

Wydatek średni na każde dziecko wynosił rs. 17 k. 26, gdy w latach poprzednich utrzymanie każdego dziecka kosztowało rs. 24 k. 71, rs. 22 k. 70 i rs. 19 k. 41.

Zdaje się jednak, iż niepodobna już zaprowadzić większych oszczędności i że zmniejszające się ciągle wydatki doszły do nieprzekraczalnego minimum.

Poprawa na zdrowiu dzieci wysyłanych była równie dobrą i trwałą jak w latach poprzednich, co sprawozdanie wykazuje cyframi.

Osiągnięte w ciągu lat czterech a przedstawione w sprawozdaniu rezultaty, będą najlepszym bodźcem dla publiczności naszej do dalszego opiekowania się kolonjami i dostarczania dla nich środków materialnych, to też nie wątpimy, iż w r. b. rubry-

alem cię obronił. Mam też w Bogu nadzieję, że już nie powróci.

Nie wiedzieć czy Krzysia bardzo wdzięczna była za odwrócenie tego niebezpieczeństwa, bo też nikomu tego nie powiedziała, natomiast zaś pocałowała ojca w rękę i rzekła:

— Jegomość widzisz lepiej od nas, gdzie nam grożą jakie niebezpieczeństwa; nam poddać się jego woli.

Z tem się wszyscy na spoczynek rozeszli. Borowski spokojny, jak zwykle, kobiety zaś w wielkiej niecierpliwości, bo chociaż już oczywiście wiedziały, że tu chodzi o Abrahama, jednak ani się nawet domyśleć nie mogły, co on tam takiego zrobił na Mchawie.

Nazajutrz Dym znowu przyjechał i znowu miał długą przy drzwiach zamkniętych z Borowskim rozmowę, zaczętem odjechał— a kobiety znów nie wiedziały, o co to tam chodziło na tej konferencji. Borowski tylko im dnia tego powiedział, że trzeba zamek uzbudzić, bo ma wiadomości, że opryski wielkimi kupami się kręcą po górach, więc trzeba się mieć na baczności, do czego jednakże dodał, że mury około zamku wysokie i w dobrym stanie a brama okuta żelazem, więc kilkunastu ludzi z muszkietami i halabardami wystarczy.

Tych kilkunastu ludzi w jednym dniu zebrał, bo to tam ta służba zamkowa była pomiędzy chłopami dziedziczna, więc trzeba ich było tylko powołać. Broni zaś wszelkiego rodzaju i amunicyi także nie brakło, bo miał on tego dosyć na zamku jeszcze od czasu, kiedy przed kilkunastu laty uzbudził pospolite ruszenie przeciw tatarom. (d. c. n.)

ka ofiar na kolonje wakacyjne zapełni się równie hojnie jak w latach zeszłych, a nawet o tyle hojniej, iż sprawozdanie z kampanji tegorocznej jeszcze pomyślniej od zeszłorocznego wypadnie.

= Zapisy.

Zmarły w tych dniach obywatel miasta Warszawy, ś. p. Antoni Górski, w ostatniej chwili swojego życia polecił spadkobiercom, aby z przekazanego im majątku wypłacili dla zakładu sierot chłopców pod opieką warszawskiego Towarzystwa dobroczynności zostającego rs. 1,500, jako fundusz wieczysty, z zastrzeżeniem odprawiania corocznie w dniu jego śmierci nabożeństwa.

Dalej zmarły przekazał po rs. 300 dla szwalni ubogich dziewcząt w gmachu poddominikańskim i na przytułek dla paralityków za rogatką belwederską fundacji Czarnieckiego, na schronienie dla nauczycielek rs. 1,000, na budowę kościoła na Pradze rs. 100, tyleż na naprawę kościoła po-augustjańskiego, na Towarzystwo dobroczynności szwajcarskie w Warszawie i na dom schronienia sierot przez gminę ewangelicko-reformowaną utrzymywany.

Prócz tego zmarły poczynił inne jeszcze drobniejsze legaty na cele dobroczynne.

= Pielgrzymka.

Gromadka pańników, przeważnie stanu włościańskiego, udała się w tych dniach do Krakowa, z kądem pod przewodnictwem osoby kompetentnej ma zamiar odbyć podróż do Rzymu, dla przebycia tam wielkiego tygodnia.

Diritto donosi, iż dla 30-tu osób przygotowano mieszkania w pałacu Mignatelli, przy Piazza di Spagna.

= Ważna kwestja.

Na wtorkowym posiedzeniu sekcji piątej towarzystwa popierania przemysłu i handlu ma przyjść pod obrady ważna kwestja instytucji kooperacyjnych w ogólności, a kredytowych w szczególności.

Jest to sprawa wielkiej doniosłości, co powinno zgromadzić na wtorkowe posiedzenie znaczną liczbę członków.

Dodać należy, iż przy sekcji ma się utworzyć specjalne biuro dla spraw kooperacji.

= Ze względów sanitarnych.

Przed szkołą prywatną Górskiego, w godzinach opuszczania zakładu przez dzieci, obiera sobie się dliśko dwóch sprzedawców lodów, któremi młodzież, z niebezpieczeństwem dla zdrowia, przesyca się bez żadnej kontroli.

Warto, aby tych panów usunięto z pomienionego posterunku.

= Jednoręki rzeźbiarz.

W dniu wczorajszym na chodniku ulicy Granicznej, rozłożył własne rzeźby z drzewa, jednoręki samouczek Walenty Dębniak.

W ciągu kilku godzin publiczność rozchwytała gustowne a tanie przedmioty, przeznaczone do użytku i ozdoby.

= Znowu „Zulusi”.

Niefortunna wycieczka młodych „zulusów”, którzy przedonędaj skapali się w Wiśle, nie zraziła trzech innych, spragnionych użycia przejażdżki wodnej.

Wynajawszy więc łódkę od jednego z przewoźników na prawym brzegu rzeki, puścili się z biegiem wody ku Bielanom.

Przeplłynawszy spórą przestrzeń pomyślnie, zmęczeni wiosłarze skierowali się ku brzegowi, aby trochę na łądzie odpocząć, z powrotem bowiem czekała ich pod wodę większa praca.

Tymczasem natrafiwszy na wir ani się spostrzeżli, jak łódka zaczęła się kręcić.

Jeden z nich nieostrożnym pchnięciem spowodował wywrócenie się łodzi i wszyscy trzech wpadli do wody.

Dwaj umieli dobrze pływać i szczęśliwie dostali się do brzegu.

Trzeci Michał Wackiewicz, pracownik kantarowy, począł tonąć, lecz instynktownie trzymał się krawędzi wywróconej łodzi.

Towarzysze, szybko się rozebrawszy, pospieszili z pomocą i Wackiewicza, już słabnącego, w stanie bezprzytomnym na brzeg wynieśli.

Biedny młodzieniec z śmiertelnego przestraszenia stradał zmysły.

Przywieszono go do mieszkania w stanie zupełnego obłądzenia.

Czy W. wyjdzie z tego?

Wezwani lekarze, jak dotąd, nie mogą orzec nic stanowczego.

= Ujęty.

Donosiliśmy przed kilku tygodniami o pewnym jegomościu, który wynajmował ze składów fortepianowy, a następnie je sprzedawał.

Pomysłowego złodzieja onegdaj policja wysłała.

Jest to niejaki Steńczus, żmudzyn, który dawniej operował w Kownie, a obecnie próbował szczęścia w Warszawie.

Ow Steńczus należał również do tej trójki, która przed kilku dniami spełniła kradzieże różnych utensylów w trzech hotelach.

= Zuchwały rabunek.

W dniu wczorajszym, na Krochmalnej, pod nrem 34-ym, w sklepie wiktuałów Stanisławy Daszewskiej, wśród białego dnia został spełniony zuchwały rabunek.

Do sklepu weszli dwaj młodzi, przyzwyczajeni ubrani ludzie i jeden z nich zażądał bułek, prosząc, aby Daszewska sama z kosza wybrała.

Podczas, gdy ta nachylona liczyła bułki, drugi łotr w jednym oka mgnieniu uchwycił ją obu rękoma za gardło tak silnie, że kobieta nie mogła krzyknąć i straciła przytomność.

Zemdloną Daszewską, leżącą na podłodze, znalazła służąca, która przysłała za jakimś sprawunkiem.

Z trudnością zdołano ją przywrócić do zmysłów. Na szyi ofiary zostały ślady paznogi, które rabusie wpili w ciało.

Łotrzy obezwładniony Daszewską, odbili szufadę i zabrali kilkanaście rubli.

Sledztwo, celem wykrycia zuchwałych rabusiów, zostało zarządzone.

= Znaczna kradzież.

W dniu onegdajszym pewnemu obywatelowi ziemskiemu w przejeździe tramwajem wyciągnięto pugilares zawierający 2000 rs. w samych storubówkach.

Złodziej został ujęty, ale pieniądze już przy nim nie znaleziono.

= Dzieciobójstwo i podrzucenie.

W dniu wczorajszym w ustępie domu na Żelaznej pod nrem 21-ym znaleziono zwłoki paromiesięcznego niemowlęcia ze śladami gwałtownej śmierci.

Małego denata zabezpieczono celem wyprowadzenia śledztwa sądowego.

W rynsztoku na ulicy Stawki podrzucono dziewczynkę liczącą blisko rok życia.

Niemowlę zostało odesłane do szpitala Dzieciątka Jezus.

= Zniknięcie.

Przed kilku dniami Rajza Berenholcowa, zamieszkała pod nrem 45-ym na Nowolipiu, znikła bez wieści.

Pomimo usilnych poszukiwań B. dotychczas nie została odnaleziona.

= Przejechania.

Na Chłodnej Jan Kotlarski najechany przez wóz uległ złamaniu nogi.

Na ulicy br. Kotzebuego powóz prywatny przejechał Isera Gordusa, który poniósł tak ciężkie obrażenia, iż w stanie bezprzytomnym został odwieziony do szpitala starożakonnycy.

= Z winy tramwaju.

W dniu wczorajszym przy ulicy Przechodniej tramwaj najechał na bryczkę należącą do p. H. z alei Jerolimskiej nr 27.

Uderzenie było tak gwałtowne, iż bryczka została zdruzgotaną, a wiezione produkty spożywcze, jak śmietana, masło i jaja zniszczone, zaś jadący dwunastoletni chłopiec dotkliwie skaleczony w głowę i rękę.

Przyczyną wypadku była nieuwaga tramwajowego woźnicy, który nie dał znaku za pomocą dzwonka, ani też nie wstrzymał rozpedzonego wagonu.

Woźnica będzie pociągnięty do odpowiedzialności sądowej.

= Pożar.

W dniu wczorajszym pod strychem domu nr 6 na Okopowej, wybuchł pożar.

Dzięki rychłemu dostrzeżeniu, mieszkańcy sami ogień stłumili.

= Z dołu Wisły.

Kor. płoc. pisze, że stan wody na dolnej Wiśle trzyma się jeszcze poziomu przeszło 15-tu stóp, a obniżenia tej wysokości nie prędko oczekiwać można.

Porzeczce szeroko jest zalane. Oziminy, wskutek zalewu, przepadły stanowczo; łąki zamulone i darni gnije; piasek, unoszony po załóżysko rzeki, zasypać może wiele ziemi użytkowej.

Nadmiar wilgoci w gruncie każe spodziewać się opóźnienia siewów wiosennych, a wilgoć w zalanych budynkach budzi poważne obawy chorób pomiędzy ludnością powiśla.

= Muły.

Jeden z obywateli w kieleckim nabył w Czechach partję mułów, która niezadługo na użytek gospodarczy sprowadzoną będzie.

Ciekawa rzecz, czy utrzymywanie tych zwierząt w naszym klimacie będzie się mogło opłacić.

= Złe drogi.

Donoszą nam z sieradzkiego, iż główna arterja

komunikacyjna, t. j. szosa łącząca Sieradz z Łodzią, znajduje się w stanie iście niemożliwym.

Nietylko wozy ładowne i transporta towarowe, ale nawet kurjerka pocztowa po wybojach tych przedostać się nie może.

Zatrzymywać się trzeba co chwila, podróżni muszą wysiadać, a pomiędzy Łodzią i Pabjanicami jest w jednym miejscu taka pułapka, że koła kurjerki zagłębiają się po osie i dopiero z największym trudem nieszczęśliwy ekwipaż, opróżniony z pasażerów, drągami z dołów wydobywać trzeba.

Obejdzie się to zapewne bez komentarza.

= Dla uczniów.

W dniu 11 ym b. m., w sali resursy miejskiej w Białymstoku, odbył się koncert amatorski, na rzecz miejscowego Towarzystwa pomocy dla uczniów.

Zacne usiłowania i zabiegi prezesa tej instytucji p. Witte, nie zawiodły i kasie Towarzystwa przybyło ponownie około 200 rs.

Obok pianisty p. Baranowskiego i śpiewaczki p. Essen, udział w koncercie wziął chór zorganizowanych i dzielnie przez p. Niedzielskiego, nauczyciela śpiewu, wywiczonych uczniów szkoły realnej.

= Poczwońne morderstwo.

W nocy z dnia 9 go na 10 ty b. m. do karczmy pod Neczajówką, o 12 wiorst od Zasławia, przybyło czterech wieśniaków prosząc o nocleg, który im udzielono.

W nocy ludzie ci rzucili się na karczmarza, starożyra i zadali mu dwa ciosy pałką w głowę, poczem zabili na miejscu jego żonę i 11-letnią wnuczkę, zaś wnuka 19-letniego ciężko poranili.

Zycia karczmarza prawie niepodobna ocalić.

Mordercy zabrali cały zapas gotówki w kwocie 40 rs. i puszkę z drobną monetą.

Jeden z wnuków 14-letni zdołał się ukryć podczas napadu i po oddaleniu się morderców, dał znać do władzy.

Winnych ujęto w Zasławiu i znaleziono przy nich jeszcze 30 rs. oraz puszkę, dowód winy jest więc stanowczy.

WSKAZÓWKI PRAKTYCZNE.

Atrament sympatyczny, ujawniający się przy współdziałaniu czynników chemicznych.

Podajemy tu cały szereg płynów, mających tę własność, że przeniesione piórem na papier w zwyczajnych warunkach dają pismo niewidoczne, podczas gdy przy współdziałaniu odpowiednich czynników każdy płyn odzyskuje właściwy mu kolor. Zjawisko to znajduje bliższe objaśnienie w odbywających się reakcjach chemicznych. Teorja tych ostatnich może być dla czytelników mniej interesująca. Przechodzimy wprost do faktów. 1) roztwór octianu ołowiu, lub saletrzanu bizmutu; litery napisane jednym lub drugim płynem czernieją jeśli papier został poddany choćby na chwilę działaniu siarkowodoru gazowego, lub jego wodnego roztworu; 2) roztwór chlorku złota; listy niewidoczne, zwilżone roztworem soli cynowej, stają się purpurowemi; 3) rozcieńczony roztwór żółtego cjanu potasku; w zetknięciu z roztworem siarczanu żelaza, litery przyjmują kolor niebieski; 4) odwar kory dębowej czernieje przez działanie roztworu soli żelaza; 5) roztwór siarczanu miedzi papier potrzymany nad flaszką z amoniakiem da litery niebieskie, albo karmazynowe, jeśli je zwilżymy cjanidem potasku; 6) roztwór siarczanu żelaza da kolor niebieski od cjanu potasku; czarny zaś od odwaru galasu, lub roztworu kwasu galasowego.

— Złożono w redakcji Kurjera warszawskiego

Na wpisy dla niezamożnych uczniów.

W rocznicę śmierci ś. p. Franciszka Ruśkiewicza, pozostała córka składa rs. 5.

NEKROLOGJA.

† Ś. p. Irena Regina Bartoszewiczówna, ukochana córka Telesfora, członka warszawskiej izby sądowej i Wandy z Wińskich małżonków Bartoszewiczów, w dniu 16-m kwietnia 1886 roku, zakończyła życie przeżywszy lat 8. W głębokim smutku pogrążeni rodzice, siostry i brat zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok w dniu 18-ym kwietnia r. b., to jest w niedzielę, z mieszkania w domu pod № 8-ym przy ulicy Berga, o godzinie 5-ej po południu na cmentarz powązkowski. 3—1497—

† Krewnym, przyjaciołom, oraz wszystkim życzliwym, którzy raczyli oddać ostatnią przysługę, odprowadzając zwłoki ukochanej siostry naszej ś. p. Bronisławy Bartz, na miejsce wiecznego spoczynku, składają serdeczne podziękowanie pozostałe siostry i brat wraz z rodziną. —1489

— Wszystkim osobom, które raczyły przyjąć udział w oddaniu ostatniej przysługi b. p. Zofji Neumark, najukochańszej córki, siostry i bratowej naszej, zasyłamy niniejszym serdeczne „Bóg zapłać”.

1500— Stroskani rodzice, brat i bratowa.

TELEGRAMY

„KURJERA WARSZAWSKIEGO”.

Kraków 16-go kwietnia. — Przy dzisiejszem powtórnym głosowaniu na posła do rady państwa wybrany został dr Machalski 1215 głosami. Romanowicz otrzymał głosów 1105.

Lwów 16-go kwietnia. — Na zapytanie wydziału krajowego, czy pożądaną jest rzeczą ze stanowiska pedagogji wprowadzenie zasady utrakwistycznej w galicyjskich szkołach ludowych, jak tego żądał w sejmie wniosek prof. Antoniego Małeckiego, odpowiedziała Akademia umiejętności w sposób przeczący, a to na podstawie opinji swych lwowskich członków. Członkowie Akademji rasini oświadczyli się także przeciw utrakwizmowi.

Wiedeń 16-go kwietnia. — W tutejszych kołach politycznych zwołanie wspólnego sobranja bułgarsko-rumelijskiego uważanem jest za krok nader zręczny ze strony księcia Aleksandra. Mocarstwa nie mogą wziąć mu za złe, iż pragnie zapytać kraju, co sądzi o narzuconej mu przez Europę konwencji. Odwołanie się do kraju zapobiega agitacjom wymierzonym przeciw księciu. Wspólne sobranje jest dowodem dokonania rzeczywistej unji, pomimo, że konwencja wyraźnie jej nie uznaje. Sobranje podda się zapewne wyrokowi Europy z konieczności, tembardziej, że unja mimo wszystkiego jest faktem.

Wiedeń 16-go kwietnia. — Jagiez mianowany został profesorem zwyczajnym filologii słowiańskiej przy uniwersytecie wiedeńskim.

Wiedeń 16-go kwietnia. — Dzisiaj w poblizu gmachu opery dworskiej, kelner Wagner, wysiadając z wagonu tramwajowego, ranil śmiertelnie nożem ajenta Spitzta. Zbrodniarz został uwięziony. Pobudki czynu dotąd niewiadome.

Berlin 16-go kwietnia. — Podróżnik niemiecki Rejhardt objął na swoją własność znaczne terytorja na wschód i zachód jeziora Tanganyika (wewnątrz Afryki; *przyp. red.*) i oddaje takowe pod protektorat Niemiec. Terytorja te wyrównują przeszło połowie obszaru cesarstwa niemieckiego.

Londyn 16-go kwietnia. — Rząd jest przekonany, że bill irlandzki z pewnemi zmianami przejdzie w izbie gmin. Wobec zarzutów przeciw wykluczaniu deputowanych irlandzkich z parlamentu angielskiego, Gladstone gotów jest przyjąć system delegacji do spraw wspólnych, na wzór austriacko-węgierski.

Londyn 16-go kwietnia. — Depesze z Ameryki donoszą o nowych krwawych starciach wojska z robotnikami strejkującymi na kolejach Louisville i Nashville. Z obu stron wielu jest rannych i zabitych. Robotnicy podpalają budynki kolejowe i wagony. Spalono wielkie składy drzewa i oliwy, tudzież 42 wagony. Łuny pożarów sięgają na kilka mil. Sądy skazały dotąd kilkanaście osób.

Londyn 16-go kwietnia. — Wojska angielskie w Birmie stoczyły w ostatnich dniach dwie znaczne bitwy z powstańcami nad rzeką Moo i pod Hlaingdet. Trzecią kolumnę wojska wysłano z Mandalay do Trawaddy, gdzie zebrały się znaczne siły powstańców.

(Ajencja północna.)

Paryż 16-go kwietnia. — Izba deputowanych przyjęła wczoraj ustawę przeciw szpiegostwu.

Paryż 16-go kwietnia. — *Temps* dowiaduje się, iż rząd francuski, zapytany o zdanie co do zamierzonego wysłania ultimatum do Aten, oświadczył, iż pragnie pierwiej poznać tekst ultimatum.

Rzym 16-go kwietnia. — Cholera z Brindisi zawędrowała do Monopoli, gdzie wydarzyło się kilka zaszlabnięć i jeden wypadek śmiertelny.

Madryt 16-go kwietnia. — Rada ministrów oświadczyła się przeciw ulaskawieniu księcia Sewilli i obstaje przy skazaniu go na wygnanie na wyspy Balearskie.

Charków 16-go kwietnia. — Izba sądowa tutejsza rozpatrywała sprawę byłego dozorcę okrętowego przystani taganrogskiej, Kuzowlewa, skazanego za nadużycia i zawalanie przystani balastem na ze-

slanie do gubernji tomskiej. Wyrok zostal zatwierdzony.

Meruczak 16-go kwietnia. — W dniu 28-y marca (st. st.) przybyl do pendyjskiej oazy naczelnik kraju zakaspiskiego...

Telegramy handlowe.

Berlin 16-go kwietnia (po poludniu).

Znizka na wszystkich polach. Zblizajace sie swiata wywolaly realizacje, ktora przy ogolnie niechętne...

Kertiz 16-go kwietnia (notowanie urzadowe giełdy).

Bil. ban. ros. w 11. nat 201.— Akcje kredytowe 473.— Wksle na Warszawe 260 90...

Kiersburg 16-go kwietnia.

Wksle na Londyn 23 3/4 23 3/4. Polozka premjowa I-ej emisji 236...

Giełda berlinska coraz slabiej jest usposobiona. Obnizki kursowe z dnia na dzien nie sa doniosle...

Gdansk 13-go kwietnia.

Pszennica cena najwyzsza krajowa 7.12. regulacyjna biezaca 7.— na dostawe wiosenna 6.82...

CENY ZBOZA

Dnia 14-go kwietnia 1886 r. na stacji „Praga“ drogi zelaznej warszawsko-terespolskiej. Pszenica wyborowa 112—117...

B. Werner et Comp.

Sprawozdanie z targu zbozowego

na placu Witkowskiego, dnia 16-go kwietnia 1886 r.

Targ w ostatni piatek przedswiateczny przedstawil sie wcale dobrze, w porownaniu z innymi targami piatkowymi.

W drukarni Kurjera Warszawskiego.— ul. Teatralny nr. 473c (nowy 9).

Redaktor Wacław Szymanowski. — Wydawca Gustaw Gebethner.

Zaofiarowania ziarna byly dosyc znaczne. Pszenicy z probek ofiarowano 300 korcy. Ta z powodu braku amatora sprzedana nie zostala...

J. Wl.

BIURO INFORMACYJNE

o nędzy wyjątkowej, sprawdzonej przez siostry miłosierdzia poleca miłosierdziu publiczności warszawskiej.

Tamka № 35.—Posiedzenie dnia 15-go kwietnia 1886 r.

Table with 5 columns: No domu, Ulica, Nazwisko lub initiale, U W A G I. Contains names and addresses of people in need of assistance.

426 Polecamy jedynny tani sklad najroznorodniejszych dywanow, serwet, chodnikow, oraz roznych wyrobow orjentatnych p. f. „Wschod“ ulica Mazowiecka 16, w podworzu.

— ROLETY do okien wszelkiego rodzaju i wymiaru w wielkim wyborze poleca Sklad obic pap. Seweryna Mazur i S-ki, obok ratusza. (417)

Cement

fabryk krajowych „Grodziec“ i „Wysoka“, oraz angielski i niemiecki najlepszych marek, uzywanych przy robotach rzadowych, (431)

Cegle ogniotrwalą, angielską Ramsaya i Glinke ogniotrwalą, białą i czarną, mamy zawsze na skladzie. Jachnikowski & Krajewski, kantor Bialanska 9, (hotel Paryzki). Polaczenie telefonem.

— Kapiela Djana, Laznia parowa, Wanny, Prysanie, do 10-jej wiecz., w niedziale do 1-jej. Chmielna 9—13. (1287)

77—Warszaw. fabr. wyrobow i opakowan blaszanych, Nowozielna 52, telefon 44, poleca wszelkie wyroby blaszane, a specjalnie opakowania blaszane i plakaty na blasze.

Fabryka Tabaczna

BRÜNN i Ska w Warszawie.

Uprasza pp. konsumentow cygar i tabaki o zwrócenie uwagi na umieszczoną na etykietach pieczęć firmową, aby nie zostali wprowadzeni w blad nabyciem lichego towaru...

Hurtowa sprzedaz wyrobow naszych odbywa sie wyłacznie we własnym skladzie na placu Grzybowskim nr 2, obok ulicy Bagno. (442)

— Pani Aniela Ciechanowska, właścicielka Magazynu Mód (Nowy-Swiat nr 49), powrócila z zagranicy. (1468)

— Do dzisiejszego numeru Kurjera dla prenumeratorow na prowincji dołącza sie tabela wygranych drugiej klasy 146 loterji klasycznej Królestwa Polskiego.

TABELA WYGRANYCH

w drugim dniu ciagnienia 3-iej klasy 146-aj Loterji klasycznej

dnia 16-go kwietnia 1886 roku.

(Podlug tabeli tymczasowej Ch. Keltera.)

Table with 6 columns: Nr Wygr. rs., Nr Wygr. rs., Nr Wygr. rs. Lists winning numbers and amounts.

Po Rs. 80 wygraly NN-ra:

Table with 6 columns: 2463, 4406, 12404, 15301, 16751, 22337, 23236. Lists winning numbers for 80 ruble prize.

Po Rs. 60 wygraly NN-ra:

Large table with 12 columns: 11 2146, 4682, 6777, 9118, 11267, 13306, 15519, 17811, 20115, 22398. Lists winning numbers for 60 ruble prize.

Rozklad jazdy na kolejach zelaznych

POCIĄGI: Odchodzą | Przychodzą godziny i minuty

Table with 3 columns: Station/Route, Departure, Arrival. Lists train schedules for various routes like Warszawa-Wiedeńska, Warszawa-Bydgoska, etc.

Доволено цензурою Варшавы 5 (17) Апреля 1886 г.